Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Ellen van de Waterbeemd
e.van.de.waterbeemd@nijmegen.nl
T 024 – 329 0652780719

Ons kenmerk
E24.002490

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 27 augustus 2024
Onderwerp Bestemmingsreserves

Geachte leden van de raad,

Bij de bespreking van de Stadsrekening 2023 heeft ons college toegezegd om uw raad inzicht te geven in de bestemmingsreserves. Concreet is toegezegd dat u deze brief vóórafgaand aan de begroting 2025-2028 inclusief een technische toelichting erop, zult ontvangen.

We lichten in deze brief de volgende onderwerpen toe:
1. Afwegingskader voor het instellen van bestemmingsreserves
2. Wat is voor de huidige bestemmingsreserves:
   a) het doel
   b) de looptijd
   c) de benodigde omvang
3. Bestemmingsreserves in relatie tot het weerstandsvermogen (-capaciteit)

1. *Afwegingskader voor het instellen van bestemmingsreserves*
   In de Kadernota risicomanagement weerstandsvermogen en financiële kengetallen die op 11-5-2016 door uw raad is vastgesteld, is een paragraaf opgenomen over bestemmingsreserves. Hierin is te lezen: 'Voorstellen over reserves (instellen, opheffen, wijzigen bestemming) of over de aanwending van reserves worden aan uw raad voorgelegd.'
   'Bestemmingsreserves worden vermeden, tenzij er majeure ontwikkelingen zijn die verstorend werken op het begrotingsevenwicht, er sprake is van een substantieel financieel belang (schommelingen > € 1 miljoen per jaar;) en het bestedingsdoel concreet is. Zodra het doel is gerealiseerd, wordt de reserve opgeheven. Het gaat om incidentele bestedingen voor niet reguliere taken.'

In de kadernota is tevens opgenomen dat we zowel bij de begroting als bij de jaarrekening een sluitend overzicht presenteren van de beginstand van de reserves, de mutaties en de eindstand. De beoogde mutaties worden in de programmabegroting en -rekening verwerkt. De bestemmingsreserves worden jaarlijks op nut en noodzaak beoordeeld.
In de Stadsrekening 2023 is onder 'Jaarrekening – Balans – Toelichting passiva – Eigen vermogen' onderstaand overzicht met reserves opgenomen.

Reserves	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2023	Boekwaarde 31-12-2023
F022 Saldireserve	174.732	48.624	43.029	-60.663	119.664
Subtotaal algemene reserve	174.732	48.624	43.029	-60.663	119.664
F004 1%-regeling beeldende kunst	576			100	676
F046 Afschrijving	630		61		570
F047 Bereikbaarheidsfonds	-81	81			0
F057 Duurzaamheidsmaatregelen	1.488	768	449		1.807
F059 Onderhoud vastgoed	2.253	7.783	8.309		1.727
F060 POG buitensport	2.294	719	446		2.567
F061 Decentr.bodemverontreinig.	1.223	315	748		790
F064 Masterplan BUIG	144			-144	0
F065 Onderhoud stadsbrug	993		131		862
F066 Rivierenpark	3.238		22		3.216
F067 Decembercirculaire	3.675		1.756	-1.919	0
F068 Reserve Woonfonds		10.017			10.017
F069 Res.opleidingsplan publ.zaken	1.000		300	-300	400
F070 Reserve energiecrisis	4.000		4.000	897	897
F071 Res. Aardgasvrij	0	3.800		4.333	8.133
Subtotaal overige bestemmingsreserves	21.433	23.483	16.222	2.967	31.662
Totaal reserves	196.165	72.107	59.251	-57.696	151.326

Opm.: de blauw gemaakte bestemmingsreserves staan eind 2023 op nul.

Hieronder geven we een uitgebreidere toelichting bij een aantal zaken:

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves
In onze begroting hebben wij toevoegingen en onttrekkingen geraamd. Deze mutaties zijn daarmee door uw raad vastgesteld en worden zoals begroot in de realisatie verwerkt. Ze worden daarmee daadwerkelijk toegevoegd of onttrokken aan de reserve zodat we in de realisatie (bij het opmaken van de jaarrekening) dezelfde eindstand van de reserves zien als bij de begroting aangenomen.
Nu kan het voorkomen dat er middelen overblijven omdat de daarbij behorende geplande uitgaven niet zijn gedaan. Of dat er meer uitgaven zijn gedaan dan waarvoor dekking is. In beide gevallen is een expliciet raadsbesluit nodig voor een extra toevoeging of onttrekking aan de reserve. Het besluit om resterende middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve vindt doorgaans plaats bij de vaststelling van de Stadsrekening. Extra onttrekkingen worden met een afzonderlijk raadsvoorstel aan uw raad voorgelegd.

Verschil bestemmingsreserves versus saldireserve
Voor wat betreft de bevoegdheid van uw raad is er geen verschil tussen de saldireserve (algemene reserve) en de bestemmingsreserves. Uw raad heeft ook bij de bestemmingsreserves het budgetrecht en kan dus in principe altijd deze middelen voor een ander doel aanwenden.

Opbouw saldireserve
In de Kadernota risicomanagement weerstandsvermogen en financiële kengetallen is opgenomen waarvoor het weerstandsvermogen dient.
Het kunnen opvangen van incidentele financiële tegenvallers zonder direct ingrepen in de begroting te hoeven doen; de eerste klap kunnen opvangen van structurele tegenvallers, waardoor we tijd creëren om een zorgvuldige afweging te maken hoe we de structurele doorwerking een plek kunnen geven.
Belangrijk hierbij is dat de beschikbare weerstandscapaciteit vrij beschikbaar moet zijn. Met vrij beschikbaar bedoelen we dat het inzetbaar is zonder dat dit consequenties heeft voor de begroting.

De saldireserve wordt gevoed vanuit een voordelig rekeningresultaat en/of aan de hand van een expliciet besluit van de gemeenteraad. De hoogte van de saldireserve beweegt zich binnen een bepaalde bandbreedte, bestaande uit een “harde” ondergrens en een flexibele bovengrens.

Bestemmingsreserves in relatie tot het weerstandsvermogen (-capaciteit)
De volgende componenten tellen niet mee bij de bepaling van de weerstandscapaciteit:

- geblokkeerd deel saldireserve (‘gelabeld’ deel met claims/in de raad geopperde wensen)
- bestemmingsreserves
- stille reserves
- onbenutte belastingcapaciteit

De bestemmingsreserves vallen dus buiten de bepaling van de weerstandscapaciteit. Hetzelfde geldt wanneer een deel van de saldireserve wordt gelabeld; ook dat wordt in het weerstandsvermogen als ‘min’ meegenomen. Dus alleen de ‘vrije’, niet bestemde onderdelen in de saldireserve tellen mee voor het weerstandsvermogen.

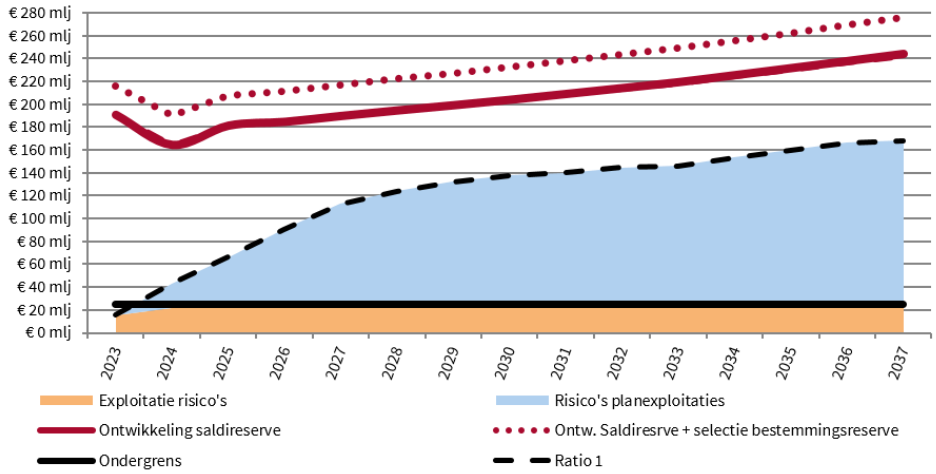
Vrijval van bestemmingsreserves ten gunste van de saldireserve
In principe zouden we alle bestemmingsreserves toe kunnen voegen aan de saldireserve. De meerwaarde van afzonderlijke bestemmingsreserves is dat ze een beter overzicht geven van de verdeling over de verschillende onderdelen.
Voor een aantal bestemmingsreserves geldt dat er een ‘beslag’ op ligt. Er is sprake van contractuele verplichtingen of dekking voor uitgaven (kapitaallasten) in onze begroting.
Het gaat hierbij om onderstaande bestemmingsreserves:
F046 Reserve Afschrijving
F057 Reserve Duurzaamheidsmaatregelen
F065 Reserve Onderhoud Stadsbrug
F066 Reserve Rivierenpark

Ook deze bestemmingsreserves kunnen worden opgeheven maar dan zullen in de begroting extra budgetten moeten worden opgenomen.

Egalisatiereserve
Een aantal bestemmingsreserves zijn bedoeld om grote schommelingen tussen de jaren te egaliseren. Het betreft hierbij de bestemmingsreserves voor onderhoud vastgoed en buitensport. Het is een overweging om deze reserves op te heffen en de schommelingen tot uiting te laten komen in de jaarrekening. Het ene jaar zal dit tot voordelen en het andere jaar tot nadelen leiden.

Het effect van vrijval van (een aantal) bestemmingsreserves op de weerstandscapaciteit
Wanneer een bestemmingsreserve wordt opgeheven en de middelen worden toegevoegd aan de saldireserve, vallen de middelen binnen de bepaling van het weerstandsvermogen. Dit betekent een verbetering van het weerstandsvermogen. Dit geldt niet als er vervolgens een claim/bestemming aan wordt toegekend. Dan blijven ze buiten het weerstandsvermogen.

Onderstaand overzicht geeft weer wat het effect is van toevoeging van (een deel) van de reserves aan de saldireserve.
De gestippelde rode lijn laat zien wat het effect is van de toevoeging van de bestemmingsreserves, exclusief de reserves waar een beslag op ligt, te weten Reserve Afschrijving, Reserve Duurzaamheidsmaatregelen, Reserve Onderhoud Stadsbrug en Reserve Rivierenpark. Het weerstandsvermogen wordt fors hoger door toevoeging van de reserve Woonfonds met 10 miljoen euro en de reserve Aardgasvrij met 8 miljoen euro.

In de bijlage vindt u een toelichting per afzonderlijke bestemmingsreserve.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester